

Иступање првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на Међународној конференцији „Нове перспективе за Западни Балкан“ у организацији Центра за међународне и безбедносне послове:

„Поштовани господине Пајевићу,
Даме и господо,

Дозволите ми, на почетку, да захвалим ISAC фонду на позиву да у име Владе Републике Србије и овај пут учествујем на конференцији. Велико ми је задовољство што, четврту годину за редом, имам прилику да вам се обратим. Уверен сам да свака размена мишљења на ову тему може да нам помогне у јаснијем сагледавању ставова и упознавању са неспорним доприносом Србије на пољу спољне, безбедносне и одбрамбене политике ЕУ.

Претходна година, када је реч о европским интеграцијама, била је за Србију година очекивања, тежњи и напорног рада на приближавању Европској унији и чланству у овој јединственој организацији. Иако сматрам да динамика приступног процеса не прати наше реформске напоре и достигнућа, радује ме што су нови кораци постигнути, поједина преговарачка поглавља отворена, а Западни Балкан враћен у фокус Европске уније. Нажалост, када је реч о Поглављу 31, у процедуралном смислу није било напретка. Извештај о скринингу је и даље на агенди Савета ЕУ и држава чланица, иако је прошло већ четири године од завршетка скрининга за ово поглавље. Без обзира на то, чврсто смо опредељени да будемо спремни за активности које ће уследити након усвајања извештаја и упознавања са његовим садржајем. Ради тога вршимо потребне припреме и обуке, како би, када за то дође време, преговарачку позицију израдили квалитетно, уз поштовање

утврђених стандарда и истовремено адекватно се припремили за отварање Поглавља 31.

Желим да истакнем да Србија подржава све промене које су у Европској унији покрећу у циљу јачања Заједничке безбедносне и одбрамбене политике, а које су инициране усвајањем Глобалне стратегије ЕУ и Плана имплементације у области безбедности и одбране. Европски акциони план одбране, Европски одбрамбени фонд, Координисани годишњи преглед у области одбране и нарочито, Стална структурна сарадња, односно PESCO, су пројекти и иницијативе које Србија активно прати и подржава, спремна да се, када се за то створе услови, активно у њих укључи. Посебна пажња је свакако усмерена на формирање PESCO и веома смо заинтересовани за евентуално учешће држава кандидата у овој иницијативи. На Европској унији је да утврди могућности и потенцијалне модалитете, док ми са наше стране остајемо отворени за разговоре и могући ангажман у овој сфери европских политика.

Србија је пратила и активности на изради Глобалне стратегије ЕУ и, непосредно по објављивању, приступила њеној анализи. Као што знате, посебно нас је охрабрило што је у Глобалној стратегији ЕУ јасно истакнуто да стабилност и сигурност ЕУ зависе од стабилности на Балкану, а да кредибилна политика проширења представља улагање у безбедност и просперитет Европе.

Промене у стратешком окружењу наметнуле су потребу измене националних докумената у области безбедности и одбране. Управо у складу са Глобалном стратегијом ЕУ, Србија је израдила нацрт нове Стратегије националне безбедности и Стратегије одбране, које су упућене на јавну расправу. Кључна опредељења којим смо се руководили у овом процесу су интегрални приступ безбедности, војна неутралност и опредељење за приступање Европској унији.

Верујем да ћете се сложити са мном када кажем да се Поглавље 31 сувише често своди искључиво на питање придруживања одлукама и декларацијама ЕУ. Неоправдано и неправедно се запостављају бројни напори, активности и достигнућа Србије у другим областима, обухваћеним овим поглављем, који потврђују чињеницу да је Србија одговоран партнер, спреман да дели одговорност у суочавању са безбедносним изазовима и унапређењу европске безбедности. Желео бих да искористим прилику и скренем пажњу на неке од њих.

У октобру прошле године одржане су билатералне политичке консултације са Европском спољнополитичком службом, у којима сам и лично узео учешће, а затим почетком ове године организоване су и друге по реду консултације између EEAS и западнобалканске шесторке. Ови састанци су представљали одличну прилику да разговарамо не само о односима Србије и Западног Балкана са ЕУ, већ и о бројним другим темама од међународног значаја. Сматрам да је отворена и искрена комуникација пресудна за отклањање недоумица, и као што сам на почетку рекао, прави пут ка унапређењу сарадње и стварању међусобног поверења.

Желим да напоменем да Република Србија кроз учешће у мултинационалним операцијама, као кредибилан партнер, дели одговорност и пружа свој допринос очувању мира и

безбедности. Наиме, Србија тренутно учествује у четири ЕУ операције: у Малију, Централноафричкој Републици и у две операције у Сомалији. Поред ЕУ мисија, Србија учествује и у УН мисијама, при чему је на деветом месту европских земаља, а узимајући у обзир број становника, чак је трећи контрибутор у Европи. Чврсто смо опредељени ка унапређењу овог доприноса, упућивањем цивилних структура у мултинационалне операције. У том циљу, предузимамо кораке ради успостављања потребног законског и институционалног оквира, укључујући и измену Закона о спољним пословима. Осим тога, очекујемо да ускоро буде усвојен Акциони план за стварање капацитета за упућивање цивила у мултинационалне операције.

Дозволите да вас подсетим да је Република Србија само једна од четири државе које нису чланице ЕУ, а које су потписале административни аранжман са Европском одбрамбеном агенцијом. Такође, након одлуке о приступању концепту Борбених група ЕУ, Србија је приступила HELBROC борбеној групи. Верујем да ће то допринети унапређењу сарадње не само са ЕУ, већ и земљама чланицама ове иницијативе.

У новембру прошле године упутили смо националног официра за везу у Војни штаб Европске уније. Иако још нисмо чланица ЕУ, оваква могућност отворена је за нас управо као израз захвалности и признања за досадашње учешће Републике Србије у операцијама и мисијама ЕУ, али и као резултат обостране оцене да ће се на тај начин допринети даљем јачању сарадње и ефикаснијој комуникацији.

Учешће Србије у новим пројектима и иницијативама је у интересу свих нас, корисно је за развој оперативних капацитета Републике Србије, јачање интероперабилности и сарадње са државама чланицама ЕУ, али је од значаја и за ЕУ и њене државе чланице. Свима нам је више него јасно да актуелне безбедносне претње и изазови не познају границе и превазилазе могућности и капацитете једне земље и региона. Како бисмо били у могућности да адекватно одговоримо, потребно је да чврсто сарађујемо, координишемо деловање и пружимо максималан допринос. Миграциона криза је посебно показала у којој мери је неопходна међусобна сарадња и солидаран приступ. Србија је, са своје стране, управо на овом примеру доказала да је спремна да преузме свој део обавеза и пружи значајан допринос у регулисању кризе и проналаску заједничког решења. Кризе у нашем непосредном окружењу, тероризам, радикализам и бројни други изазови на глобалном, европском и регионалном плану, јасно указују да морамо да останемо посвећени међусобној сарадњи.

Поштовани,

Сав допринос и активности Србије у оквиру Поглавља 31 немогуће је побројати у једном излагању, али сматрам да је ово довољно да укаже да је Поглавље 31 много шире од самог процента усаглашавања. Јасно нам је да то питање привлачи изузетно много пажње и спремни смо да о овоме, као и о другим темама, увек отворено разговарамо. Србија недвосмислено има за циљ да постане чланица ЕУ и свесни смо свих дужности које треба да испунимо до пријема у ЕУ. Међутим, морам да скренем пажњу на значај очувања територијалног интегритета, верујем не само за нас, већ за било коју државу на свету. Србија има конзистентан приступ одлукама о придруживању и он је увек вођен

истим принципом. Не можемо да узвратимо придруживањем одлукама против оних који нас подржавају и помажу у нашој дипломатској борби.

Хтео би да искористим ову прилику и нагласим да остајемо посвећени очувању регионалне стабилности и дијалогу о нормализацији односа са Приштином, али да је за то потребна и сарадња друге стране у дијалогу, а пре свега испуњавање обавеза из договора који су постигнути. Још једном позивам представнике Европске уније за пуну подршку у нашем захтеву да се у потпуности имплементирају договори постигнути управо под њеним окриљем. Недопустиво је да Приштина једнострано мења одредбе Бриселског споразума и континуирано опструира формирање Заједнице српских општина. Поштовање договора, који су и за нашу страну често веома тешки, као и уздржавање од провокација и очување стабилности, у интересу је свих нас.

Догађаји на Косову и Метохији у претходном периоду јасно показују да је међународно присуство на КиМ неопходно, пре свега ради осигурања заједничког и несметаног живота свих на том простору. Ситуација на терену је и даље веома крхка, док привремене институције самоуправе у Приштини нису у стању да гарантују сигурност и безбедност свих грађана. Као ни до сада, не можемо да се ослонимо на Приштину да гарантује владавину права и једнакост пред законом. Стога позивамо ЕУ да задржи мандат ЕУЛЕКС у постојећем капацитету, без сужавања њених надлежности.

На крају, желим још једном да нагласим спремност Србије да разговара о свим питањима, континуирано продубљује сарадњу и учествује у иницијативама Европске уније. Надам се да је више него јасно да је Србија поуздан и одговоран партнер, који не чека само да преузме своје дужности након што постане пуноправан члан Европске уније, већ делује проактивно, уз вољу да дели терет и обавезе, као пријатељ и партнер свих држава чланица Европске уније.

Хвала вам на пажњи и надам се да се видимо и следеће године!

{youtube}aj9zhOZMk2s{/youtube}

{joomplucat:1462 limit=5|columns=3}